

Janusz Żołyński

Uprawnienia kontrolne pracodawcy w zakresie trzeźwości i środków działających podobnie do alkoholu

**Praktyczne pytania i odpowiedzi
z wzorami pism**

(z suplementem elektronicznym)

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa
Gdańsk 2023

Spis treści

Użyte skróty	9
Od autora	11

Część I

Zagadnienia ogólne związane z badaniem trzeźwości i obecności środków działających podobnie do alkoholu

Zagadnienie 1. Uwagi ogólne dotyczące zakresu badań kontrolnych, do których uprawniony jest pracodawca	15
Zagadnienie 2. Pojęcie zakładowej organizacji związkowej	16
Zagadnienie 3. Pojęcie reprezentatywnego związku zawodowego	18
Zagadnienie 4. Pojęcie organu ochrony porządku publicznego	19
Zagadnienie 5. Środek działający podobnie do alkoholu	20
Zagadnienie 6. Rola Państwowej Inspekcji Pracy w procesie badań kontrolnych pracodawcy	25

Część II

Zagadnienia bezpośrednio dotyczące badań kontrolnych trzeźwości i obecności środków działających podobnie do alkoholu

Zagadnienie 1. Czy przepisy o możliwości przeprowadzenia badań kontrolnych stosuje się do wszystkich pracodawców?	29
Zagadnienie 2. Przepisy mające zastosowanie do przeprowadzenia badania kontrolnego pracowników na zawartość w organizmie alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu	29
Zagadnienie 3. Czy pracodawca obowiązany jest osobiście wykonać badanie kontrolne?	32
Zagadnienie 4. Kto w imieniu pracodawcy jest uprawniony do wykonywania badania kontrolnego?	33
Zagadnienie 5. Czy podmiot wykonujący badania kontrolne w imieniu pracodawcy powinien mieć kwalifikacje do ich przeprowadzania?	34

Zagadnienie 6. Czy pracodawca ma obowiązek wprowadzenia badania kontrolnego na zawartość w organizmie alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu?	37
Zagadnienie 7. Konsekwencje dla pracodawcy niewprowadzenia procedury badania kontrolnego	38
Zagadnienie 8. Czy mimo pozytywnego wyniku badania kontrolnego pracodawca może pominąć ten fakt i dopuścić pracownika do pracy?	40
Zagadnienie 9. Rodzaje badania kontrolnego	41
Zagadnienie 10. Gdzie należy przechowywać dane z badania kontrolnego?	43
Zagadnienie 11. Jaki wskaźnik zawartości alkoholu dopuszczalny jest w organizmie pracownika i umożliwia mu świadczenie pracy?	44
Zagadnienie 12. Czy pracodawca może wprowadzić stan trzeźwości pracownika według pomiaru 0,00‰?	46
Zagadnienie 13. Czy pracodawca może określić poziom pomiaru środków działających podobnych do alkoholu?	48
Zagadnienie 14. Sposób przeprowadzenia badań kontrolnych	49
Zagadnienie 15. Czy pracodawca ma obowiązek poinformowania badanego pracownika o wynikach kontroli?	51
Zagadnienie 16. Czy pracownik może pracodawcy odmówić poddania się kontroli?	54
Zagadnienie 17. Konsekwencje dla pracownika w razie odmowy poddania się kontroli	57
Zagadnienie 18. Czy pracodawca może przeprowadzać kontrolę doraźną (kontrolę <i>ad hoc</i>)?	58
Zagadnienie 19. Czy z kontroli mogą być wyłączone niektóre grupy pracowników?	58
Zagadnienie 20. Kontrola pracowników zatrudnionych zdalnie	60
Zagadnienie 21. Sposób przeprowadzenia kontroli pracowników zatrudnionych zdalnie	62
Zagadnienie 22. Czy można dokonywać kontroli pracowników zatrudnionych zdalnie w obecności innych domowników (np. dzieci)?	64
Zagadnienie 23. Żądanie pracownika przeprowadzenia kontroli przez podmioty ochrony porządku publicznego	65
Zagadnienie 24. Postępowanie w przypadku odmowy przyjazdu organu ochrony porządku publicznego	66
Zagadnienie 25. Procedura przeprowadzenia badania krwi	67
Zagadnienie 26. Podmioty uprawnione do przeprowadzenia badania kontrolnego z próbek krwi	68
Zagadnienie 27. Przetwarzanie danych osobowych w wyniku badania kontrolnego	70
Zagadnienie 28. Ochrona prywatności badanego pracownika	72
Zagadnienie 29. Sposób sporządzenia dokumentacji z przeprowadzenia badania kontrolnego	76
Zagadnienie 30. Okres przechowywania dokumentów z badania kontrolnego	77

Zagadnienie 31. Konsekwencje dla pracownika w przypadku pozytywnego wyniku badania kontrolnego	78
Zagadnienie 32. Czy pozytywny wynik z badania kontrolnego może być podstawą do zastosowania kary porządkowej?	80
Zagadnienie 33. Czy pozytywny wynik z badania kontrolnego może być podstawą do wypowiedzenia umowy o pracę?	81
Zagadnienie 34. Czy pozytywny wynik z badania kontrolnego może być podstawą do rozwiązania umowy o pracę trybie natychmiastowym?	82
Zagadnienie 35. Odpowiedzialność pracownika za wyrządzenie szkody pod wpływem alkoholu lub innych środków działających podobnie do alkoholu	85
Zagadnienie 36. Wypadek przy pracy pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu	86
Zagadnienie 37. Poziom wskazujący na stan pod wpływem środka działającego podobnie do alkoholu	88
Zagadnienie 38. Przeprowadzenie badania kontrolnego w przypadku braku obowiązku posiadania przez pracodawcę regulaminu pracy	90
Zagadnienie 39. Przeprowadzenie badania kontrolnego w przypadku posiadania przez pracodawcę regulaminu pracy	91
Zagadnienie 40. Przeprowadzenie badania kontrolnego w przypadku nieposiadania przez pracodawcę układu zbiorowego pracy	93
Zagadnienie 41. Rola związków zawodowych przy prowadzeniu badań kontrolnych	94
Zagadnienie 42. Czy związki zawodowe mogą sprzeciwić się wprowadzeniu badania kontrolnego?	94
Zagadnienie 43. Czy rada pracowników może sprzeciwić się wprowadzeniu badania kontrolnego?	95
Zagadnienie 44. Czy pracodawca może przeprowadzić badania kontrolne osób zatrudnionych, lecz niebędących pracownikami w rozumieniu Kodeksu pracy?	96
Zagadnienie 45. Czy pracodawca może udostępnić urządzenia kontrolne pracownikom przed wejściem na teren zakładu pracy?	98
Zagadnienie 46. Czy pracownik, który dokonał samokontroli, może wystąpić o urlop na żądanie?	99
Zagadnienie 47. Jak rozliczyć okres nieobecności kontrolowanego pracownika w przypadku ostatecznego wyniku negatywnego?	101
Zagadnienie 48. Informowanie o możliwości przeprowadzenia badań kontrolnych nowo zatrudnionych pracowników	101
Zagadnienie 49. Czy informacja o możliwości przeprowadzenia badania kontrolnego może być zawarta w umowie o pracę?	102
Zagadnienie 50. Czy zakup urządzeń do kontroli stanowi koszty podatkowe funkcjonowania pracodawcy?	103
Zagadnienie 51. Czy pracodawca może obciążyć pracownika kosztami badania kontrolnego?	103

Wzory pism i dokumentów

Wzór 1. Procedura przeprowadzenia kontroli trzeźwości pracowników oraz kontroli pracowników na obecność w ich organizmach środków działających podobnie do alkoholu, stanowiąca załącznik do regulaminu pracy	107
Wzór 2. Upoważnienie udzielone przez pracodawcę do dokonywania czynności kontrolnych	112
Wzór 3. Wzór oświadczenia pracownika przyjmującego leki	113
Wzór 4. Protokół z kontroli trzeźwości	114
Wzór 5. Protokół z badania na obecność środków działających podobnie do alkoholu	116

Wyciągi z przepisów

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2022 r. poz. 1510, 1700, 2140 i z 2023 r. poz. 240) – wyciąg	121
Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 165, poz. 240) – wyciąg	127
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia r. w sprawie badań na obecność alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu w organizmie pracownika – projekt	129